

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

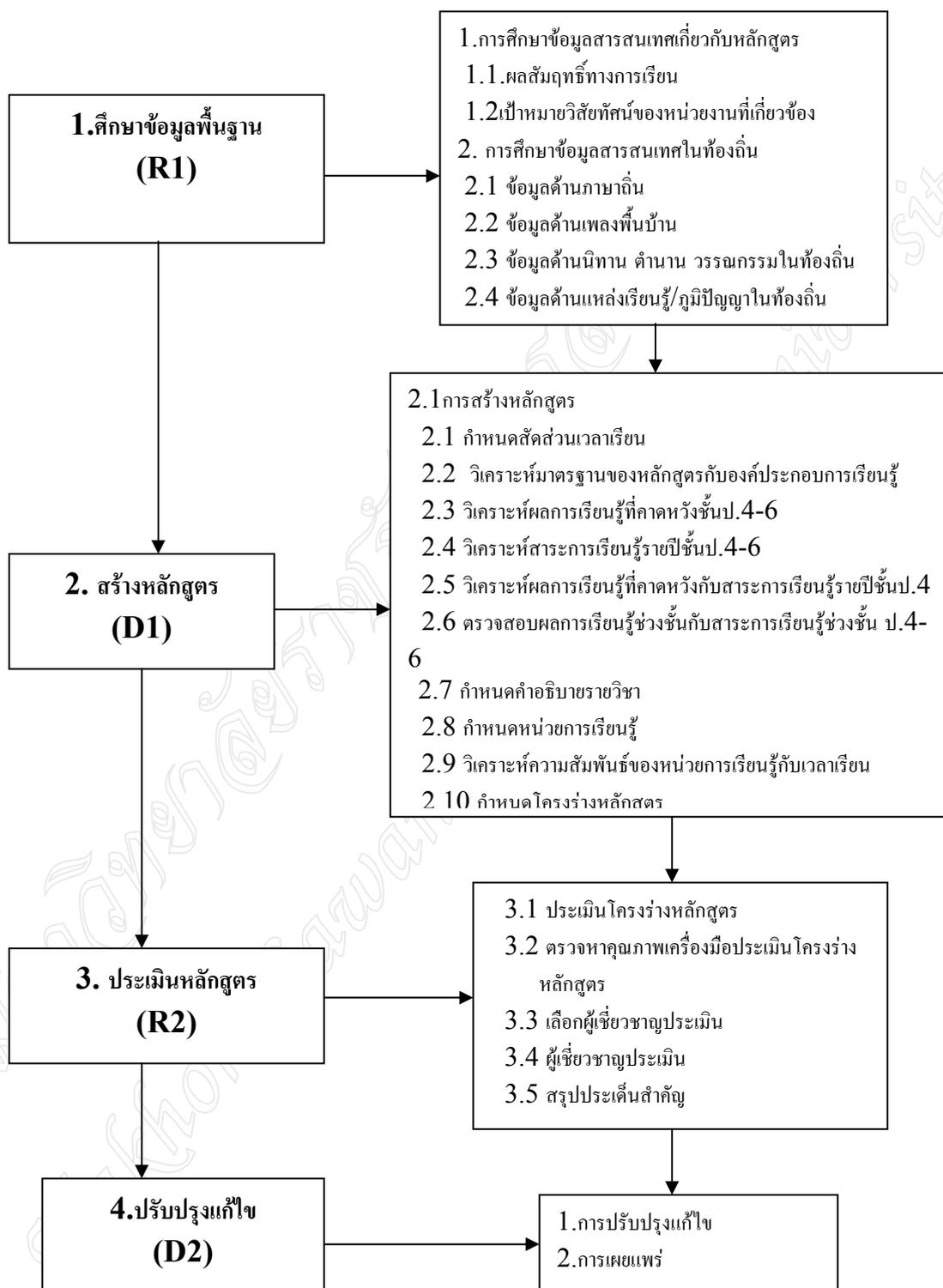
การวิจัยเรื่องการสร้างหลักสูตรวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สำหรับกลุ่มโรงเรียนนิคม – เขาทอง เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development : R &D) เริ่มต้นโดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน (Research : R1) นำผลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมาสร้างหลักสูตร (Development : D1)แล้วทำการประเมินโครงร่าง หลักสูตร (Research : R2) แก้ไขปรับปรุงหลักสูตร (Development : D2) เพื่อให้หลักสูตรที่ได้เป็น หลักสูตรที่สมบูรณ์ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นในเรื่องหลักสูตรและการเรียน การสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีรายละเอียดของวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ขั้นตอนของการวิจัย
2. ประชากร
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการสร้างหลักสูตรวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สำหรับกลุ่มโรงเรียนนิคม – เขาทอง เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน : วิจัย
2. การสร้างหลักสูตร : พัฒนา
3. การประเมินหลักสูตร: วิจัย
4. การปรับปรุงแก้ไข : พัฒนา

ภาพที่ 3.1 แสดงขั้นตอนการวิจัย

รายละเอียดของการดำเนินการวิจัย แต่ละขั้นตอนมีการดำเนินการดังนี้
 ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการสร้างหลักสูตรวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ศึกษาเอกสารจากศูนย์วัฒนธรรม ตำบลเขาทอง ข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 การศึกษาข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตร

1.1.1 ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของกลุ่มโรงเรียนนิคม-เขาทอง

1.1.2 ข้อมูลด้านวิสัยทัศน์ นโยบาย เป้าหมาย จากหน่วยงาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพยุหะคีรี สำนักงานกลุ่มโรงเรียนนิคม - เขาทอง

1.2 การศึกษาข้อมูลสารสนเทศในท้องถิ่น

1.2.1 ข้อมูลด้านภาษาถิ่น

1.2.2 ข้อมูลด้านเพลงพื้นบ้าน

1.2.3 ข้อมูลด้านนิทาน คำานาน วรรณกรรมในท้องถิ่น

1.2.4 ข้อมูลด้านแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและการนำข้อมูลไปใช้ ดังรายละเอียดตารางที่ 3.1 – 3.2
 ตารางที่ 3.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตร

ประเภทข้อมูล	แหล่งข้อมูล	การนำไปใช้
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาของกลุ่ม โรงเรียนนิคม-เขาทอง	สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพยุหะคีรี	นำไปกำหนดสัดส่วนเวลาเรียน
วิสัยทัศน์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์	สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์	นำไปกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตร
วิสัยทัศน์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพยุหะคีรี	สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพยุหะคีรี	นำไปกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตร
วิสัยทัศน์กลุ่ม โรงเรียนนิคม-เขาทอง	กลุ่ม โรงเรียนนิคม-เขาทอง	นำไปกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตร

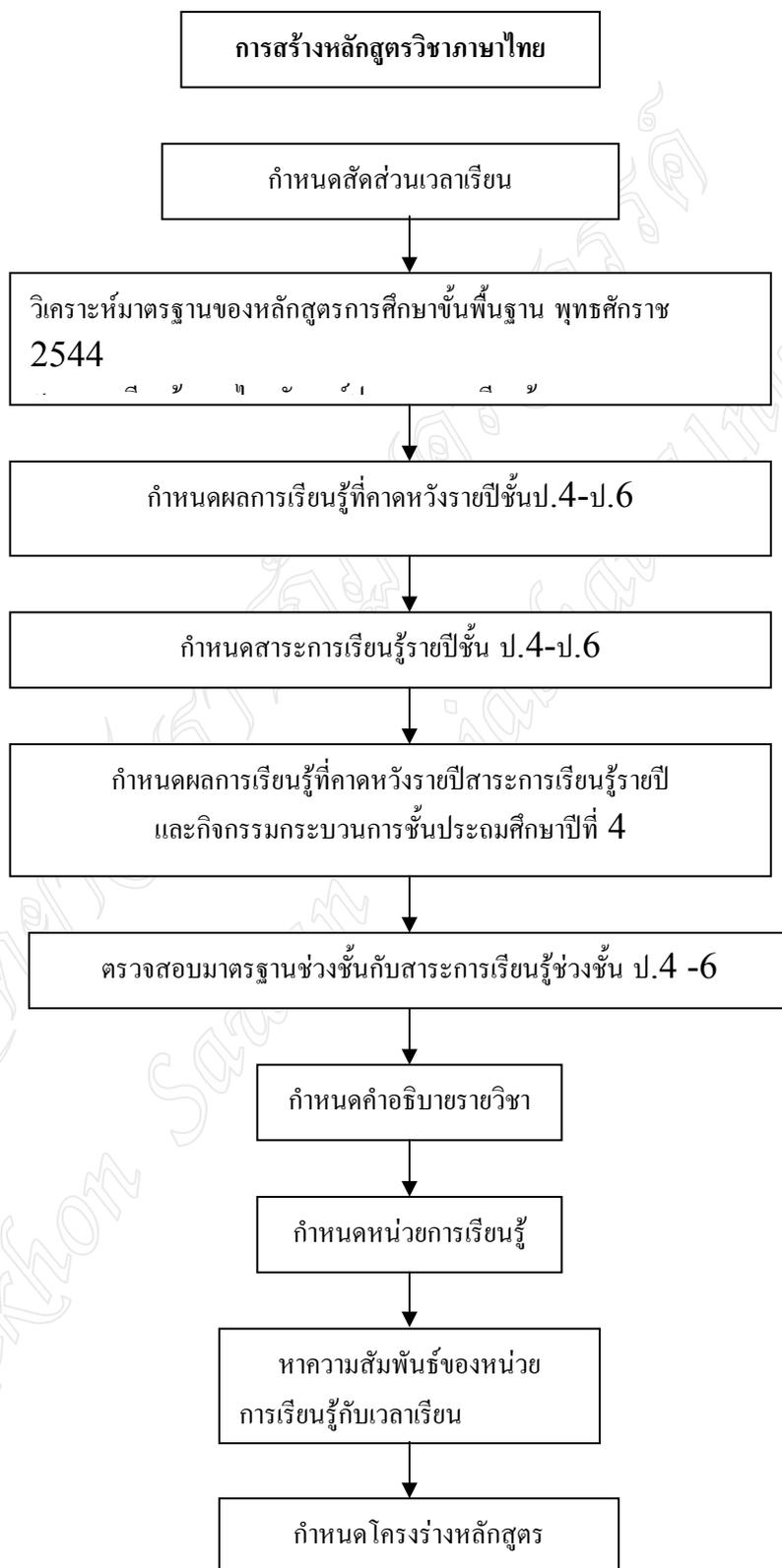
ตารางที่ 3.2 การศึกษาข้อมูลสารสนเทศในท้องถิ่น

ประเภทข้อมูล	แหล่งข้อมูล	การนำไปใช้
ภาษาถิ่น	ผู้รู้ในท้องถิ่น	กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี กับสาระการเรียนรู้รายปี
เพลงพื้นบ้าน	เอกสาร ผู้รู้ในท้องถิ่น	กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี กับสาระการเรียนรู้รายปี
นิทาน ตำนาน และวรรณกรรม ท้องถิ่น	เอกสาร ผู้รู้ในท้องถิ่น	กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี กับสาระการเรียนรู้รายปี
แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาใน ท้องถิ่น	ผู้รู้ในท้องถิ่น สถานที่จริง	กำหนดแหล่งเรียนรู้และสื่อการเรียน การสอน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตร

นำผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน มาสร้างหลักสูตรวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สำหรับกลุ่มโรงเรียนนิคม – เขตอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยการนำมาตรฐานของหลักสูตรวิชาภาษาไทยมากำหนดผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ โดยมีกระบวนการในการสร้าง หลักสูตรดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพแสดงกระบวนการสร้างหลักสูตรวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ภาพที่ 3.2 กระบวนการสร้างหลักสูตร

จากแผนภาพการสร้างหลักสูตรวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สำหรับกลุ่มโรงเรียนนิคม – เขาทอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างหลักสูตรดังต่อไปนี้

2.1 กำหนดสัดส่วนเวลาเรียน โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กับข้อมูลพื้นฐาน แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดสัดส่วนเวลาเรียนของ 8 สาระการเรียนรู้และระดับชั้นเรียน ผลจากการกำหนดสัดส่วนเวลาเรียนได้สัดส่วนเวลาเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (ดูรายละเอียด ภาคผนวก ค)

2.2 วิเคราะห์มาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กับองค์ประกอบการเรียนรู้ ด้านความรู้ (K:Knowledge) ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม (A:Affective) และด้านทักษะกระบวนการ (P:Process Skill) ได้องค์ประกอบการเรียนรู้ ด้านความรู้ (K:Knowledge) จำนวน 15 ข้อ ด้านค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม (A:Affective) จำนวน 6 ข้อ ด้านทักษะกระบวนการ (P:Process Skill) จำนวน 17 ข้อ เป็นการระบุถึงความรู้ความสามารถซึ่งจะเกิดขึ้นหลังจากเรียนจบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (ดูรายละเอียด ภาคผนวก ค)

2.3 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี (ป.4,ป.5,ป.6) โดยวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น มาจัดเป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีชั้น(ป.4,ป.5,ป.6) ซึ่งมีองค์ประกอบการเรียนรู้ ด้านความรู้ (K:Knowledge) ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม (A:Affective) และด้านทักษะกระบวนการ (P:Process Skill) ทั้ง 3 ปี ที่ระบุถึงความสามารถของผู้เรียนที่จะเกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้ในแต่ละปี (ป.4,ป.5,ป.6) (ดูรายละเอียด ภาคผนวก ค)

2.4 กำหนดสาระการเรียนรู้รายปี (ป.4,ป.5,ป.6) โดยวิเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นและมาตรฐานช่วงชั้นรวมทั้งสอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น หลังจากนั้นส่งให้ผู้เชี่ยวชาญได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4,5,6 ประเมินความเหมาะสมของสาระการเรียนรู้รายปี (ป.4,ป.5,ป.6)

2.5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี (ชั้นป.4) กับสาระการเรียนรู้รายปี (ชั้นป.4) ได้ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีและสาระการเรียนรู้รายปีพร้อมทั้งกิจกรรมกระบวนการชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังจากนั้นส่งให้ผู้เชี่ยวชาญได้แก่ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประเมินความเหมาะสมของสาระการเรียนรู้รายปีชั้นป.4 เพื่อกำหนดคำอธิบายรายวิชา (ดูรายละเอียด ภาคผนวก ค)

2.6 ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น หลังจากนั้นส่งให้ผู้เชี่ยวชาญได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4,5,6 ประเมินความเหมาะสมของสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นแล้วปรับปรุงแก้ไข

2.7 กำหนดคำอธิบายรายวิชา โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี สาระการเรียนรู้รายปี กระบวนการเรียนรู้ เวลาเรียน โดยเขียนคำอธิบายรายวิชาแยกเป็น 5 สาระ ประกอบด้วย สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู การพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งเมื่อเรียนครบทุกหน่วยแล้วผู้เรียนสามารถบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี (ดูรายละเอียด ภาคผนวก ก)

2.8 กำหนดหน่วยการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จัดทำหน่วยบูรณาการภายในสาระได้หน่วยการเรียนรู้ 4 หน่วยประกอบด้วย หน่วยที่ 1 ฐูเรื่องเมืองพยุหะ หน่วยที่ 2 สนุกกับเพลงพื้นบ้าน หน่วยที่ 3 ชาบซึ้งในตำนาน หน่วยที่ 4 อ่านวรรณคดีไทย และกำหนดเวลาเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของแต่ละหน่วยการเรียนรู้

2.9 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของหน่วยการเรียนรู้กับเวลาเรียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ เวลาเรียน ซึ่งเมื่อเรียนครบทุกหน่วยแล้วผู้เรียนสามารถบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี และได้เวลาเรียนทั้งสิ้น 200 ชั่วโมง แบ่งได้ดังนี้ หน่วยที่ 1 ฐูเรื่องเมืองพยุหะใช้เวลาเรียน 40 ชั่วโมง หน่วยที่ 2 สนุกกับเพลงพื้นบ้านใช้เวลาเรียน 50 ชั่วโมง หน่วยที่ 3 ชาบซึ้งในตำนานใช้เวลาเรียน 60 ชั่วโมง หน่วยที่ 4 อ่านวรรณคดีไทยใช้เวลาเรียน 50 ชั่วโมงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสม (ดูรายละเอียด ภาคผนวก ก)

2.10 กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยให้มีความสัมพันธ์กับการจัดกระบวนการในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

2.11 การกำหนดแนวทางการวัดผลประเมินผล โดยวิเคราะห์ให้มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี

2.12 กำหนดแนวทางการจัดสื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยจัดให้มีความสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสอดคล้องกับท้องถิ่น

2.13 กำหนดโครงร่างหลักสูตร ประกอบด้วย (1) วิสัยทัศน์ (2) คุณภาพผู้เรียน (3) โครงสร้าง (4) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีสาระการเรียนรู้รายปีชั้นป. 4 (5) คำอธิบายรายวิชา (6) หน่วยการเรียนรู้ (7) กำหนดหน่วยการเรียนรู้กับสัดส่วนเวลาเรียน (8) แนวการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน (9) การวัดผลประเมินผล (10) สื่อและแหล่งเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินคุณภาพหลักสูตร

การประเมินคุณภาพหลักสูตรวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สำหรับกลุ่มโรงเรียนนิคม-เขาทอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนขององค์ประกอบ โครงร่างหลักสูตร โดยใช้ Rating
Scale มี 3 ระดับโดยกำหนดเป็นมาตราดังต่อไปนี้

ระดับความเห็นด้วย	เท่ากับ	3	คะแนน
ระดับไม่แน่ใจ	เท่ากับ	2	คะแนน
ระดับไม่เห็นด้วย	เท่ากับ	1	คะแนน

3.2 ออกแบบการประเมินคุณภาพของหลักสูตร โดยใช้แนวคิดผสมผสานของ
แพรท(Pratt, 1980, 409-411) และของสัจจ อูทรานันท์ (2532 : 246-258) เป็นการประเมินเอกสาร
หลักสูตรแบบประเมินระดับคุณภาพความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร โดยกำหนดหัวข้อ
การประเมินทั้งสิ้น 10 ด้าน ดังนี้

3.2.1 วิสัยทัศน์การเรียนรู้ภาษาไทย

3.2.2 คุณภาพผู้เรียน

3.2.3 โครงสร้างของหลักสูตร

3.2.4 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังกับสาระการเรียนรู้รายปี

3.2.5 คำอธิบายรายวิชา

3.2.6 หน่วยการเรียนรู้

3.2.7 หน่วยการเรียนรู้กับสัดส่วนเวลาเรียน

3.2.8 แนวการจัดการเรียนรู้

3.2.9 แนวการวัดผลประเมินผล

3.2.10 สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้

3.3 นำแบบประเมินให้ประธานที่ปรึกษาตรวจสอบเบื้องต้น จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบด้านโครงสร้าง เนื้อหา ความเหมาะสมชัดเจนของข้อความและภาษาที่ใช้ จำนวน 3 คน
นำมาแก้ไขปรับปรุงและนำไปทดลองประเมินกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่อง
นำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปเก็บข้อมูลจริงโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร
จำนวน 5 คน ประเมินคุณภาพของหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไข

ในขั้นนี้เป็นการปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างหลักสูตรวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สำหรับกลุ่มโรงเรียนนิคม – เขาทอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

4.1 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ปรับปรุง 7 ประเด็นดังนี้

- 4.1.1 ให้เพิ่มองค์ประกอบของหลักสูตร คือวิสัยทัศน์ เขียนให้ชัดเจน ปรับให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 - 4.1.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้เขียนโดยชี้ชัดว่าผู้เรียนทำอะไรได้ในแต่ละชั้น กิจกรรมกระบวนการในสาระการเรียนรู้ชั้นป.4 ให้เขียนให้ชัดเจนไปกิจกรรมที่ทำมีอะไรบ้าง
 - 4.1.3 สาระการเรียนรู้เรื่องภาษาถิ่น เพลงพื้นบ้าน ตำนานพื้นบ้าน ให้ระบุให้ชัดเจนในหน่วยการเรียนรู้
 - 4.1.4 การกำหนดเวลาเรียนในแต่ละหน่วยให้ปรับให้สอดคล้องกับความยากง่ายของสาระในแต่ละหน่วย
 - 4.1.5 ปรับปรุงแนวการวัดผลประเมินผล โดยกำหนดเกณฑ์ให้ชัดเจน
 - 4.1.6 การกำหนดแหล่งเรียนรู้ระบุให้ชัดเจน
- 4.2 รายงานผลการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สำหรับกลุ่มโรงเรียนนิคม – เขาทอง โดยเขียนรายงานอย่างเป็นระบบและให้ข้อเสนอแนะสำหรับผู้นำไปใช้ เผยแพร่ผลการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สำหรับกลุ่มโรงเรียนนิคม – เขาทอง โดยเขียนรายงานการวิจัยและเผยแพร่ต่อไป

ประชากร

ประชากรได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 กลุ่มโรงเรียนนิคม-เขาทอง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพยุหะคีรี รวมทั้งหมด 22 คน ประเมินความเหมาะสมของมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานช่วงชั้นสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี สาระการเรียนรู้รายปี คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และเวลาเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 23 ฉบับ ซึ่งมีรายละเอียดของลักษณะเครื่องมือวิจัยและการพัฒนาเครื่องมือวิจัยดังต่อไปนี้

1. ลักษณะเครื่องมือวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามขั้นตอนการวิจัยได้ดังนี้

1.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 6 ฉบับ คือ

1.1.1 แบบเก็บข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประถม มีลักษณะเป็นตาราง ประกอบด้วย ชื่อกลุ่มประสบการณ์/ชั้น ระดับผลการเรียนเฉลี่ย และรวมเฉลี่ย (ดูรายละเอียดตารางที่ 4.1)

1.1.2 แบบเก็บข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยม มีลักษณะเป็นตาราง ประกอบด้วย ชื่อกลุ่มประสบการณ์/ชั้น ระดับผลการเรียนเฉลี่ย และรวมเฉลี่ย จำนวน 2 ฉบับ (ดูรายละเอียดตารางที่ 4.2-4.3)

1.1.3 แบบเก็บข้อมูลด้านวิสัยทัศน์ นโยบาย เป้าหมาย มีลักษณะเป็นตาราง หัวข้อตารางประกอบด้วยชื่อหน่วย วิสัยทัศน์ นโยบาย เป้าหมาย (ดูรายละเอียดตารางที่ 4.4)

1.1.4 แบบเก็บข้อมูลภาษาถิ่น มีลักษณะเป็นตาราง หัวข้อตารางประกอบด้วย หมวดคำ/ ภาษากลาง/ ภาษาถิ่น/ ภาษาเขียนและรวมคำ (ดูรายละเอียดตารางที่ 4.5)

1.1.5 แบบเก็บข้อมูลเพลงพื้นบ้าน นิทาน ตำนาน มีลักษณะเป็นตาราง หัวข้อตารางประกอบด้วยตำนาน/เรื่องและรวมเรื่อง (ดูรายละเอียดตารางที่ 4.6)

1.1.6 แบบเก็บข้อมูลด้านแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น มีลักษณะเป็นตาราง หัวข้อตารางประกอบด้วย ทรัพยากร ที่อยู่ เรื่องที่ศึกษา (ดูรายละเอียดตารางที่ 4.7)

1.2 การสร้างหลักสูตร มีเครื่องมือ 14 ฉบับ

1.2.1 แบบวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (ตารางสัดส่วนเวลาเรียน) มีลักษณะเป็นตาราง (ดูรายละเอียดตารางที่ 4.8)

1.2.2 แบบวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยกับองค์ประกอบการเรียนรู้ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีลักษณะเป็นตาราง (ดูรายละเอียดตารางที่ 4.9)

1.2.3 แบบวิเคราะห์ความสัมพันธ์มาตรฐานช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีชั้นป.4,5,6 มีลักษณะเป็นตาราง (ดูรายละเอียดตารางที่ 4.10)

1.2.4 แบบประเมินความสัมพันธ์มาตรฐานช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีชั้นประถมศึกษาปีที่ 4,5,6 มีลักษณะเป็นตาราง (ดูรายละเอียดตารางที่ 4.11)

1.2.5 แบบวิเคราะห์ความสัมพันธ์มาตรฐานช่วงชั้น/สาระการเรียนรู้ ช่วงชั้นกับสาระการเรียนรู้รายปีชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีลักษณะเป็นตาราง (ดูรายละเอียดตารางที่ 4.12)

1.2.6 แบบวิเคราะห์ความสัมพันธ์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับสาระการเรียนรู้รายปีชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ดูรายละเอียดภาคผนวก ค)

1.2.7 แบบตรวจความสมบูรณ์ของมาตรฐานช่วงชั้นกับสาระการเรียนรู้ ช่วงชั้น (ดูรายละเอียดภาคผนวก ง)

1.2.8 แบบวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา (ดูรายละเอียดภาคผนวก ค)

1.2.9 แบบประเมินคำอธิบายรายวิชา หัวข้อตารางประกอบด้วย คำอธิบาย รายวิชา/สาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ดูรายละเอียดภาคผนวก ง)

1.2.10 แบบวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หน่วยที่ 1 รู้เรื่องเมืองพยุหะ หน่วยที่ 2 สนุกกับเพลงพื้นบ้าน หน่วยที่ 3 ชาบซึ้งในตำนาน หน่วยที่ 4 อ่านวรรณคดีไทย

1.2.11 แบบประเมินหน่วยการเรียนรู้ (ดูรายละเอียดภาคผนวก ง)

1.2.12 แบบวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของหน่วยการเรียนรู้กับเวลาเรียน มีลักษณะเป็นตาราง (ดูรายละเอียด ภาคผนวก ค)

1.2.13 แบบประเมินความสัมพันธ์ของหน่วยการเรียนรู้กับเวลาเรียน (ดูรายละเอียดภาคผนวก ง)

1.2.14 โครงร่างหลักสูตรภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.3 การประเมินคุณภาพของหลักสูตร มีเครื่องมือ 2 ฉบับ คือ

1.3.1 โครงร่างหลักสูตร

1.3.2 แบบประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตรได้แก่

วิสัยทัศน์ คุณภาพผู้เรียน โครงสร้างหลักสูตร ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีกับสาระการเรียนรู้รายปี
 ชั้น ป.4 คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้กับเวลาเรียน แนวการจัดกิจกรรม
 การเรียนการสอน แนวการวัดผลประเมินผล แนวการจัดสื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยวิธีจัดอันดับ
 คุณภาพของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 2.0 – 3.0 ถือว่าหลักสูตรมีคุณภาพไม่ต้องปรับปรุง
 แก้ไข

1.4 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร มีเครื่องมือ 1 ชนิด คือแบบสรุปการประเมิน
 จากผู้เชี่ยวชาญ

2. การพัฒนาเครื่องมือวิจัย

การพัฒนาเครื่องมือผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 การพัฒนาเครื่องมือในการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

การพัฒนาเครื่องมือในการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยมีลำดับขั้นตอนคือ

2.1.1 แบบเก็บข้อมูลพื้นฐานมีขั้นตอนการพัฒนาดังนี้

2.1.1.1 วิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล

2.1.1.2 ออกแบบตาราง

2.1.1.3 นำแบบตารางที่สร้างไปทดลองให้ครูบันทึกข้อมูลใน

ตาราง จำนวน 3 คน พบว่าทั้ง 3 คน บันทึกข้อมูลได้ตรงกัน แสดงว่าเครื่องมือมีความเที่ยงนำไปเก็บ
 ข้อมูล

2.1.2 แบบสังเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอนการพัฒนา

2.1.2.1 นำข้อมูลพื้นฐานมาจัดหมวดหมู่

2.1.2.2 ออกแบบตาราง

2.1.2.3 นำตารางไปทดลองให้ครูจัดข้อมูลลงในตาราง พบว่า

ข้อมูลจัดได้ตรงกันแสดงว่าเครื่องมือมีความเที่ยง นำไปใช้จัดข้อมูล

2.2 การพัฒนาเครื่องมือการสร้างหลักสูตร

การพัฒนาเครื่องมือการสร้างหลักสูตร โดยมีลำดับขั้นตอนการพัฒนา ดังนี้

2.2.1 ศึกษาขอบข่ายโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
 2544 รูปแบบการวิเคราะห์องค์ประกอบการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้

2.2.2 ออกแบบตารางวิเคราะห์มาตรฐานช่วงชั้นที่สัมพันธ์กับ

องค์ประกอบในแต่ละสาระ

2.2.3 นำตารางที่ออกแบบให้ประธานที่ปรึกษาพิจารณาความเหมาะสม

และนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.2.4 หากคุณภาพเครื่องมือ โดยนำไปให้ศึกษานิเทศก์ ครู และผู้บริหาร จำนวน 3 คน ทดลองวิเคราะห์ข้อมูลลงในตาราง พบว่า ข้อมูลตรงกันแสดงว่าเครื่องมือมีความเที่ยง

2.2.5 นำตารางมาวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ

2.3 การพัฒนาเครื่องมือในการประเมินคุณภาพหลักสูตร

การพัฒนาเครื่องมือมีลำดับขั้นตอนดังนี้

2.3.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยของพรชัย หนูแก้ว (2541) และแบบการประเมินคุณภาพหลักสูตรของแพรท (Pratt, 1980) ศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบหลักสูตร

2.3.2 กำหนดประเด็นสำคัญและเขียนคำถาม

2.3.3 สร้างแบบประเมินเป็นแบบประเมินการจัดอันดับคุณภาพของหลักสูตรคือ 3 เห็นด้วย 2 ไม่แน่ใจ และ 1 ไม่เห็นด้วยแบบประเมินประกอบด้วย 10 ด้าน ได้แก่ (1) วิสัยทัศน์การเรียนรู้วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (2) คุณภาพผู้เรียน (3) โครงสร้างหลักสูตร (4) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีกับสาระการเรียนรู้รายปีชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (5) คำอธิบายรายวิชา (6) หน่วยการเรียนรู้ (7) หน่วยกับสัดส่วนเวลาเรียน (8) แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (9) แนวการวัดผลประเมินผล (10) สื่อและแหล่งเรียนรู้ นำแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมชัดเจนของข้อความคำถามและภาษาที่ใช้จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

2.3.3.1 ผศ.สุจิตรา จงอยู่สุข โปรแกรมวิชาการประถมศึกษา สถาบันราชภัฏนครสวรรค์

2.3.3.2 นางสาวเพ็ญ ทักษิณ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพยุหะคีรี

2.3.3.3 นายไพศาล เอี่ยมสะอาด อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านหนองไม้แดง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพยุหะคีรี

2.3.4 นำแบบประเมินที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองใช้กับผู้เชี่ยวชาญที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน

2.3.5 ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1 รวบรวมเอกสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ข้อมูลจากศูนย์วัฒนธรรม ตำบลเขาทอง สถิติข้อมูลจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพะเยาศิริ สถิติข้อมูลจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GAT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2544 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนากลุ่มโรงเรียนนิคม – เขาทอง

1.2 นำข้อมูลพื้นฐานที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดหมวดหมู่ลงในตารางดังนี้

1.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประถมชั้นป.4,ป.5,ป.6 เฉลี่ย ภาษาไทย 2.57 คณิตศาสตร์ 2.21 สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 2.54 สร้างเสริมลักษณะนิสัย 2.94 การงานพื้นฐานอาชีพ 2.20 ภาษาอังกฤษ 2.36

1.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2,3 เฉลี่ยภาษาไทย 1.98 วิทยาศาสตร์ 2.20 คณิตศาสตร์ 1.87 สังคมศึกษา 2.07 ภาษาอังกฤษ 1.85 พละนาฏย 2.77 ศิลปะ 2.64 การงานพื้นฐานอาชีพ 2.8

1.2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (กรมวิชาการ) เฉลี่ยร้อยละ ภาษาไทย 41.40 คณิตศาสตร์ 46.20 ภาษาอังกฤษ 64.60

1.2.4 วิสัยทัศน์ นโยบาย เป้าหมาย ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพะเยาศิริ สำนักงานกลุ่มโรงเรียนนิคม-เขาทอง

1.2.5 ข้อมูลสารสนเทศในท้องถิ่น จัดหมวดหมู่ที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทย ได้เป็น ประเภทข้อมูล ด้านภาษาถิ่น จำนวน 41 คำ ด้านเพลงพื้นบ้าน 72 เพลง ด้านนิทาน ตำนาน 1 เรื่อง แหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย ศูนย์วัฒนธรรมตำบลเขาทอง วัดเขาแก้ว วัดอินทาราม ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ นางวันเพ็ญ วัดดุม นางเปรมจิต กลั่นสุข นายทอง ไล่ทองคำ

1.3 สังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานนำข้อมูลไปใช้ในการจัดหลักสูตร ได้แก่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำมากำหนดสัดส่วนเวลา ได้เวลาเรียนวิชาภาษาไทย 200 ชั่วโมง วิสัยทัศน์ นโยบาย เป้าหมาย นำมากำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตร องค์ประกอบหลักสูตร ข้อมูลสารสนเทศ ในท้องถิ่นนำมากำหนดสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับท้องถิ่น

2. การสร้างหลักสูตร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 นำข้อมูลพื้นฐานที่ได้มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับโครงสร้างหลักสูตร

องค์ประกอบการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
เพื่อกำหนดสัดส่วนเวลาเรียน

2.2 วิเคราะห์องค์ประกอบมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ตามแนวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

2.3 วิเคราะห์องค์ประกอบมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
รายปีชั้นป.4,ป.5,ป.6

2.4 นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีชั้น ป.4,ป.5,ป.6 มากำหนดสาระการเรียนรู้
รายปีชั้นป.4,ป.5,ป.6 และสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น

2.5 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีและสาระการเรียนรู้รายปี ให้ผู้เชี่ยวชาญ
ประเมิน

2.6 ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของมาตรฐานช่วงชั้นกับสาระช่วงชั้น

2.7 วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา โดยเขียนคำอธิบายรายวิชาแยกเป็น 5 สาระ ได้แก่
(1) การอ่าน (2) การเขียน (3) การฟัง การดู การพูด (4) หลักการใช้ภาษา (5) วรรณคดีและ
วรรณกรรม นำผลการวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน

2.8 กำหนดหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ ได้หน่วยการเรียนรู้ 4 หน่วย ได้แก่
(1) รู้เรื่องเมืองพยุหะ (2) สนุกกับเพลงพื้นบ้าน (3) ชาบซึ้งในตำนาน (4) อ่านวรรณคดีไทย

2.9 นำเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ไปกำหนดสัดส่วนเวลาเรียนให้เหมาะสม
และครบ 200 ชั่วโมง

2.10 ออกแบบโครงร่างหลักสูตร ได้องค์ประกอบหลักสูตร 10 ด้าน ได้แก่
(1) วิสัยทัศน์การเรียนรู้วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (2) คุณภาพผู้เรียน (3) โครงสร้าง
หลักสูตร (4) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีกับสาระการเรียนรู้รายปีชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
(5) คำอธิบายรายวิชา (6) หน่วยการเรียนรู้ (7) หน่วยการเรียนรู้กับสัดส่วนเวลาเรียน (8) แนวการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน (9) แนวการวัดผลประเมินผล (10) สื่อและแหล่งเรียนรู้

3. การประเมินคุณภาพหลักสูตร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

3.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการประเมินคุณภาพหลักสูตรจากผู้อำนวยการ
โครงการบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏนครสวรรค์และประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง

3.2 นำโครงร่างหลักสูตรให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ เก็บรวบรวมแบบประเมิน
และขอคำแนะนำเพิ่มเติม

3.3 นำผลการประเมินมาตรวจสอบอันดับคุณภาพ

4. การปรับปรุงแก้ไข

นำผลการประเมินและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงให้มีความถูกต้องเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวม ได้มาวิเคราะห์ซึ่งจะนำเสนอวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1.1 ขั้นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน หลังจากผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลพื้นฐานแล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) หาความสัมพันธ์จัดหมวดหมู่เขียนเป็นตารางวิเคราะห์เนื้อหา และเขียนเป็นความเรียง

1.2 ขั้นการสร้างหลักสูตร

1.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการหาค่าความเหมาะสมขององค์ประกอบมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีชั้น ป.4,ป.5,ป.6 สาระการเรียนรู้รายปีชั้น ป.4,ป.5,ป.6 สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีชั้น ป.4 สาระการเรียนรู้รายปีชั้น ป.4 ตรวจสอบมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นกับสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมและความไม่เหมาะสม

1.2.2 นำผลการประเมินมาหาค่าความเหมาะสมโดยใช้เกณฑ์ความเหมาะสมร้อยละ 80 (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ 2527 : 4-6)

1.3 ขั้นการประเมินคุณภาพหลักสูตร

ผู้วิจัยได้นำผลการประเมินคุณภาพของโครงสร้างหลักสูตรมาจัดอันดับคุณภาพในแต่ละด้านขององค์ประกอบหลักสูตร ทั้ง 10 ด้านโดยถือว่าถ้าผลการวิเคราะห์มีความเห็นด้วยเป็นไปตามเกณฑ์แสดงว่าหลักสูตรในด้านนั้นมีความเหมาะสมไม่ต้องปรับปรุงแก้ไข ถ้าผลการวิเคราะห์ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดแสดงว่าต้องปรับปรุงแก้ไข

1.4 ขั้นการปรับปรุงแก้ไข นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แล้วเขียนเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.สถิติพื้นฐานคือค่าเฉลี่ย(Mean)และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) ค่าเฉลี่ย (ล้วน สายศ และอังคณา สายศ 2538 : 73)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

\bar{X}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	หมายถึง	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ส่วน สายศ และอังคณา สายศ 2538 :79)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

S.D.	หมายถึง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	หมายถึง	จำนวนข้อมูลทั้งหมด
$\sum X^2$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
$(\sum X)^2$	หมายถึง	กำลังสองผลรวมของคะแนน